

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripremljena se pišma tiskaju po 5 sv. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe na upravom. Novci se ližu poštarskom naputnicom (nasugno postale) na administracija "Naše Sloga". Ime, prezime i najbliža pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravništvu u otvorenu pisnu, za koje se ne plaća poštarine, ako se istana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom razni male stvari, a sloga sve pakvari". Nar. Pos.

Izrazi vrabog štrčka za cjelem arka.

Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Predplata i poštarinom stoji 5 for., za soljake 3 for. na godinu. Razmjera for. 2 1/2 i 2 za polgodina. Istan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Carintia br. 25

Obćinski izbori u Pazinu.

Ljudska zloba izazvalje naš mirni narod, koji na svijetu nije nikomu ništa zakrivio već jedino želi, da se otrese tudjega upliva, da bude gospodar u svojoj kući, u svojem domu.

Donekle mogu pomoći spletke iz potaje snovane, al čvrsta je naša nada, da neće zaustaviti naš puk na putu, kojim je počeo koracati. Ovo možemo tim pouzdanije utvrditi, kad se osvrnemo na ponovni izbor I. tiela, koji je održavan dne 4. ovoga mjeseca u Pazinu. Sve što je bilo živo i zdravo doteklo je na biralište; nije tu bio nikomu dalek put ni velik gubitak vremena; sve je pobitilo u Pazin, da pokaže jednoznačno svoju volju, da izabere za občinske zastupnike muzeve svoje krvi i svojega jezika. Sav puk je uvidio sada pogrešku počinjenu kod izbora staroga zastupstva, kad je birao jednu dvojbenu osobu, koja nije naše krvi i jezika, pak je zaključio, da neće birati drugo nego svoje ljude, pak pobjediti ili propasti. Osvjedočio se, da neima vjere u tudjina.

Načelniku Fabrisu bijaše naloženo, da pozove komisiju, koja je sudjelovala kod izbora III. i II. tiela, jer je izbor I. tiela uništen upravo radi toga, što je načelnik odpravio ovu komisiju, te imenovao za I. tielo drugu, kao što smo to već javili našim čitateljem. Nu čujemo, da se je načelnik Fabris izjavio e. kr. političkomu kapetanu, da on toga učiniti neće, već ako ga sila na to prisili! Nećemo ovdje izpitivati, dali trpi ovim ugled e. kr. oblasti ili ne, jer nas to netiči, opazit imamo samo toliko, da nije e. kr. politička oblast na načelnikov odgovor ništa odredila!

Nalazio 4. septembra a tim i dan izbora. Okolo 8 sati načelnik Fabris pozove u komisiju opet članove talijanske stranke Josipa Camusa-

Josipa Ghersetich-a, Antona Runca i Dr. Kost. Costantini-a. Započe biranje. Glasovi naših birača, izmjenjivali se sa protivničkim, koji posljednji su većinom uneseni na početku listine. Ovakvo sastavljena izborna komisija izključila je bez zakonitoga temelja 7 naših birača, dočim je svoje bez prigovora pripuštala glasovanju. Unatoč tomu bijaše okolo 11 1/2 sati prije podne naših 50, protivničkih samo 33. Vileć protivna nam komisija, kako raste sve to većma naš broj birača u dvorani, koja je bila dubkom puna, a znajući, da može još najviše na 20 svojih birača računati, htjede već okolo 11 3/4 pred podne prekinuti glasovanje, koje se je ipak nastavilo do 12 sati. Da vam je sada bilo viljeti, kako su se članovi komisije privedno među sobom prepirali, dali će nastavak izbora slediti u 2 ili 3 sata poslije podne. Nu naši birači shvatili su odmah protivničku spletku i što njom namjeravaju. Napokon načelnik, kao pre-sljednik komisija, priobči biračima, da se prekida biranje, a nastavak da će slediti okolo 2 sata poslije podne. Naši birači u velikom broju otišli na skupni objed i sastali se opet u 2 sata u izbornoj dvorani.

Načelnik Fabris konstatira, da neima članova komisije, koju je jutros imenovao i reče, da su mu sporučili, da neće više doći.

Predvidili su silan poraz, a izkusili su, kako se je sav narod od njih odvratio. A i kako nebi! Naš puk vidi i čuti, nu neka se nemisli, da je bio last. Dobro da sam uvidja, kakva mu se nepravda čini, kako ga se namuke postavlja pak znade što mu je činiti.

Načelnik pozove uslied toga u komisiju gospodu Šima Matejčić-a, Ivana Gabrielić-a, Frana Bukovca, župnike, i Dr. A. Dukić-a,

te se onda nastavi glasovanje uz obće veselje i zadovoljstvo. Sve je hrliho odati svoj glas; sve sami naši muževi, kojim si vidio izraženo veselje na licu. Nitko se nije udaljivao, sve je htjelo čekati uspjeh izbora. Od protivnika se poslije podna nije nijedan prikazao.

Okolo 4 1/2 popodne zaključeno bi glasovanje, te se prešlo na skrutinji i na sastav zapisnika. Okolo 5 sati proglašen je uspjeh izbora, te je za hrvatske predloženičke glasovalo 116 birača, a za protivničke 33 njih.

Sakupljeni naši birači popratih ovaj uspjeh glasovanja sa burnim živio-klici, te složno zapjevali carevku u izbornoj dvorani. Nprestanima živio-klici udaljivali se tada polagano u najvećem miru i redu svaki svojoj kući.

Osobitom radošću pohvaliti nam je sve naše čestite i vriedne birače prostrane mjestne občine Pazin, koji su, svjestni si svoje zaduče i svojega glasa pohrlili svi kao jedan muž na biralište, da si izaberu svoje narodno zastupstvo. Navlastito puko milo nam je iztaknuti starinu Karla Surana iz Berna, oca odjetnika gosp. Dr. Ivana Surana u Motovnu, koji se je dao dovesti na biralište, da dade i svoj glas za hrvatske predloženičke.

Vriedni starina -- prem mu je već više od 90 godina -- sasvim je zdrave pamati i čista uma, te je sav bio uznešen, kad je čuo za uspjeh izbora. Hvala Ti, dični starino, ugledali se u Tebe svi pazinski občinari!

Dali su protivnici opet podnesli proti izborom utok, javit ćemo u sledjećem broju.

Glavna skupščina

„Bratovščine hrvatskih ljudi u Istri.“

Kako smo javili u proštom broju sastali se dne 1. t. mj. mnogobrojni članovi naše „Bratovščine“ u njezinom sjelu,

u drevnom Kastvu gradu, da sastaju izvješće odstupajućega odbora o društvenom radu za minulu godinu. Poslije trećeg sata popodne skupili se svi u velikoj dvorani „Narodnoga Doma“ nepriljivo očekujući dobre glasove o napredku naše miljenice. Mjestni župnik-dekan, dični starina veleč. g. Ante Turak otvori skupšćinu naziv skupljenim srdačnom dobrodošlicom. G. predjednik reče u glavnom sljedeće:

„Poštovana gospodo skupščinari! Vrlo me veseli, što ste se i ovo godine u tolikom broju odazvali pozivu Vašega odbora, u ime kojega kličem Vam što srdačnije: dobro nam došli!“

Svrha današnjega sastanka jest ta, da Vam priobčimo račun o našem djelovanju tekom minule društvene godine, da pregledate društvenu imovinu, novčano stanje društva i da izaberete novi upravni i pregledni odbor.

Kato čete čuti kasnije iz izvješća gospode tajnika i blagajnika, moguću Vam već unapried s radošću kazati, da nam naše državo krasno napreduje, da nam se množi broj utemeljiteljnih članova kao što i broj narodnih dobročinitelja, a tim se množe naši redoviti i izvanredni prihodi.

Nemogu stoga mukom mimoići sve te naše plemenito podupiratelje, sve one prijatelje našega društva, koji požrtvovno stupaju u naše kolo ili koji radojubono sabiru za nas milodare na sastancih, veselih družtvi i u raznih drugih zgodah. Srim tim muževom neka bude naša najtoplija zahvala.

Naša „Bratovščina“ bavi se na temelju svojih pravila uzgojem školke mladeći podupirajući novčano one naše mladiće, koji su radi siromaštva i zbog dobra napredka u školi te podpore vriedni. Svrha njezira jest d-kle ta, da pomogne narudu odgojiti valjanih muzeva, koji će pako njemu pomoći, kad jednom stupe u javni život.

Izrekao sam malo prije obćenitu zahvalu našim dobročiniteljem, a ovo me sada, da tu zahvalu ponovim nekojim pojedincem. Među ove spada sada blagopokojni kanonik preč. g. Ivan Dukić, koji je prigodom svoje zlate mise darovao našem druztvu državnu obveznicu od 100 for., a istomu ostavio oporučicu 100 for. (Skupščinari uzkliku: slava mu!) Spomenuti mi je zahvaluo i drugog pokojnika, koji se je i na smrtnoj postelji sjetio naše „Bratovščine“. To je pokojni Ivan Fia-

Pilo se uvijek kao na pust, a ništa se nije radilo. Ta Menigo će počekat, tješiti se seljaci. Al do kada? Evo vidimo do kada.

Tako ostalo više gospodara bez krova. Za sreću bilo ljeto, pa se moglo i pod vedrim nebom noćiti. Kasnije ih se više odtelilo nječud do odaljenog grada, da tamo uz kukavnu plaću natapaju svojim petom tudje zemlje, tudjih gospodara. Moral tako, il objelje palica, pa od praga do praga. A Menigo ima pol sela zatvorena. Pa tko da i ide u prodanu kuću, u kuću krivo stečenu? Ta tamo je prokletstvo božje.

Sad istom čuo si po koju krupniju kletvu protiv Meniga, a prije bio im je sve i sv. Sad istom sjetili se svoga župnika, nu žalibože prekasno.

Ivana odsudili na dvie godine tamnice. Nu prije, nego je svratio kaznu poludi, a kranje umrie. Biedna žena mu otišla u grad, da zasluži, što pojedje. Danas skita se gradom. To je ona podcrana ženaka, što te zaustavlja na ulici, pružajući ti suhu, nagrepanu ruku, da joj pružiš malen darak. Ostavilo ju sile, pričitala ju nemoguć i nevolja. Jedra da koraca ulicama.

Evo, na što spaša ona promislite i liepa Milka! A tko joj je kriv? Promislite sami!

PODLISTAK.

Lihvar i vino.

Napisao Vinko Rubeša.

II.

(Konač.)

— Evo ih! reče Menigo, radeć zamazanu kesicu. Dakle u nedjelju.

— Nedjelju da, al ne kaži ništa mojoj ženi. Ta znaš, žena je žena, a ja ne trpim bahjih prodika. Hvala! S Bogom!

— Kamo, kamo? A što ne ćemo naš ugovor zapečatiti? ure lukavo Menigo.

— Al neimam kada. Moram odpraviti onoga, Jek ona ne dodje. Doč će poslije.

Poslije večere izmaknuo se Ivan ženi, pa po prstih k Menigu.

Zapečatili ugovor trimi litrama na Ivanov račun.

III.

Bilo negdje o Petrovi. Jutra bijaše dišto kao ribje oko. Okolo osam sata dojuri u selo jedna gospodaka kočija. U tren oka sakupi se hrpa ljudi, a dječurliji ni broja se ne zna. Kočija zaustavi se pred Menigovom kućom. Iz nje skobče dva gospodina. Jedan stariji sa dugom bradom zlatnimi očali, a drugi mladie malih crnih

brkova. Dva žandara, što su prvi dan došla, postavse pred njima kao sviećite, pa onaj brkati nješto zamrmlje, našto mu gospodin sa očali mahne rukom, pa podju k Menigu u kuću. Na shodu srdačno se porukuju, pa ih uvede u kuću.

— Pošto se gospoda nješto okriepila, podju na cestu, do Ivanove kuće. Pratih ih dva žandara i seljaci sve na hrpe. Kad došli do kuće, bila vrata zatvorena.

— Otvorite! poviče ovaj brkati žandar, potresav žestoko vratima. Nitko se ne javi. Tako drugi, treći put.

— Otvorite silom! reče Menigo žandaru. Ovaj pogleda Meniga, pa onoga gospodina sa očalima. Sudac, onaj gospodin sa dugom bradom, kimnu i vrata se razlotala.

Prvi stupi u kuću Menigo. Joj meni! zavapi, čie stupi unutar. Na to nahrupje žandari. Čula se vika i hrvanje iz kućice, a seljaci, što se onđe sakupili, stajali kao prikovanu. Istom nještoje kumice pobožno se prekrižile. A tek, kad žandari izvedu zakovanog Ivana! Čisto da nisu počele biježati.

— Joj nesretni Ivane! hukale njeke žene.

— Jest. Nesretn je — umjeđao se jedan čovjek, što je sa strane stajao. Nesretnim učinilo ga vino. Kamo sreća, da me je htio slušati, da je htio slušati svoju

sirotu ženu! Vidite, dragi moji ljudi, kamo čovjeka dovedo vino. Bar sada se opamitite, pa slušajte svoga župnika, svoga duhovnoga pastira.

Ivana odvede jedan žandar u grad, a drugi podje opet u kućicu. Imao je onaj žandar vrazkoga posla sa Ivanom. Jedva da je koracao. Napio se raki i da je sve na okolo zaudaralo; napio e, da u pljanstvu ubije svoga kuma — svoga zlotvora. Sada sjedi u zatrom.

— Dvie sto osamdeset forinta, za prvi put! poviče občinski pandur, pošto se natukao bubnja. Tko da više?

Nitko ni rieči. Seljaci šutili i buljili u sudca i Meniga, koji se prijateljski razgovarali. A djeca vrte se okolo pandura, čudeć se onomu bubnju i vretenam.

— I pet novčića, reče Menigo panduru.

— Dvie sto osamdeset forinta i pet novčića; za prvi, drugi i . . . zavieć pandur — i . . . i treći nastavi sudac. Kuća ostala na Menigu. Sudac predade mu ključ, pa podju k svjedeu Mati, da i njemu prodadu na bubanj onu slamnjaču i onu mrvu zemlje.

Prodali toga dana više zemlje, odtjerali više krava muzara, nješto ovaca, a bogme i prašćica odpeljali kumu Jadri.

To, sve dao prodati Menigo za dug, što su ga učinili kod njega seljaci. Dakako!

ma, riečki župnik, koji nam je ostavio takodjer 100 for. (Slava mu!) Sjetimo se napokon i trećeg pokojnika, koji se je za života varda toplo zauzimao za naše društvo, a to je nezaboravni naš dr. Frane Bachmann, bivši liečnik u Bistrici. (Slava mu!) I tim zaključujem, poštovane gospodo, nazivljuć svim živućim članovima i prijateljima našega društva srdacni: na zdar! a našim pokojnim članovima i dobročiniteljima iskreni: slava njim! (Skupščinari uzviknu: slava njim!) (Sliediti ča).

Slava Kačiću!

Ma karska, 27. augusta. Drugi dan Kačićevih svečanosti nije mogao ljepši ostanuti. Makarska, nakidena kao nevjesta, zrcali se u more tiho kao nije, plavu kao nebeski svod. Prve sunčane zrake pozlaćuju suro Biokovo i kroz klisuru spuštaju se na mahove do romantične luke Makarske, iz koje se polagano suče nevidljiva povorka parobroda, brodova, brodice svake vrsti i veličine, sve pod kraljstvom i hrvatskim barjacima, u prozračnom dimu kurbura, pušaka i mužara, što se javljaju sa svih strana, i daleko odlegaju kroz Biokovske uvale. U 6 sati glabe zaudariše hrvatske koraćice, a povorka, kao da je ratno brodovlje, spusti se niz luku. Prizor taj neda se lako opisati, a bez sumnje najljepši je i najelicitiviji u svojoj svečanosti, i ako nije ganutljiv kao onaj jučer, kad padaše zastori sa Kačićeva spomenika, i kad narod za prvi put pozdravi tvrdi kip svog obljubljenog pjesnika. — Prvi zadimio je pred povorkom parobrod „Ragus“, na kojem sjede e. k. vlasti. Za njim dimi „Divera“, koja pelja dugi niz brodova iz Jelse, Starogograda, Brača i 12 primorskih brodice, sve prekrate naroda. Sa jedne i druge strane te divne povorke parobrodi „Sibiti“ i „Malta“. — Sibitenski parobrod predtekao je sve ostale, da ih čeka pod Podgorom. Netom nazriesmo Sutliku, gdje počivaju kosti nezaboravnog Pavlinovića, glabe prestaše udarati veselo koraćice, a barjaci su spuštjeni na polstiepa. U 7½ stadoše parobrodi, i hodočasnici počeoše se izkrcavati na grobište Podgorsko, gdje se je gori sa sela bilo sliepo mnoštvo naroda. Nad grobom Pavlinovića vijahu su dva hrvatska barjaka, a još se vidjahu ostanci vienaca položenih pri njegovoj smrti. Grub je eastim prost i čedan, zaštićen grozdenom rešetkom. — Okolo isto, predvodjeni od častnog prvaka dra. Klaića, okupili se zastupnici naroda: Biaukini, Buzolčić, Dukoković, Korlaet, Ljubiti, Perić, Šarić, Spalatin, Šupuk, Vitezić, predsjednik „Matice Hrvatske“ Smičić, načelnici Makarske, Imotske, Verovske, Metkovića, Opuzena, Pulića, Selaca, Supetra, Bole, Mihe. Sotivani, Omiša, Biogradna, Benkovača itd. uz veliko mnoštvo hodočasnika sa svih zemalja hrvatskih. Župnik Podgoraki zapjeva „Oslodbi me Gospodine“ i podade odriešenje velikom pokojniku, a sa parobroda glabe udariše žalobne tužaljke. Mnogo se je oko tu orosilo i mnoga je toplu suza vrenula. Posle odriešenja dr. Klaić položi na grob krasan vienac sa trobojnim vrpčama na kojih se čita: „Klab večine hrvatskih zastupnika svemu nezaboravnomu drugu“. Zatim, očevidno tronut reše, kako haran narod, pri velikoj svečanosti, koju je tako divno naslavio, nije mogao zaboraviti onoga, koji je toliko doprineo pobudjenju njegove hrvatske avietni, uzor-znataja i rodoljublja Mihovila Pavlinovića. Govorniku, koji nije mogao prisustvovati svrnodu, osobito je milo, što može davnu želju izpuniti, i pokloniti se grobu svoga prijatelja i sudruga od prvih narodnih borba u Dalmaciji, i napade učitelja, može se reći, svih radnika na političkom polju. Umnik i značajnik kakav bijaše Mihovilo Pavlinović pravdom je i dostojno, da se narod oduži i spomenikom, i to kao što je već zaključeno, priozri od svih krajeva hrvatskih. Živom željom, da narod hrvatski i ovu misaodim prije sretno izvede, klicu iz dva srca: Slava Mihovilu Pavlinoviću! — Urnobeni slava zaori sa svih strana, pa diže u vis vienac zastupnik dr. Vitezić, i kroz suze i jecanje reče, da je to prvi put, što vidi grob najboljeg svoga prijatelja, i da nezna kako bi ga pozdravio u ime svoje tužine Istre. Poznajue ga kao pravog Hrvata i katolika, cieni, da će najbolje izpuniti svoju zadaću, ako pozovne okolostojeće, da svi izmole jedan „Očenasi“ za njegovu veliku dušu. Svi prisutni izmoliše „Očenasi“ a za tim dr. Vitezić položi vienac na grob uz uzvik: Slava Mihovilu Pavlinoviću! — Profesor na hrvatskom sveučilištu g. Smičić, lijavjuć tople suze izjavi, da mu je

vrlo žao, što je negdje na pošti zastao vienac, koji je u ime „Matice Hrvatske“ imao položi na grob velikog pokojnika, ali da mu i bez vienca moio od srca uzviknuti: Slava! — Uz taj uzvik i rod izadije iz grobišta, pa uzlikne opetovano živo pravkom dr. Klaića, dru. Vitezića, Smičićklausu, Buzolčića itd. — Glaba sa parobrodah sledjaše udarati sve do polaska za Brist, kad iz stotina grla zaori sa mora i sa kopna: Slava Mihovilu Pavlinoviću! Slava! Pokoj! (Sliediti ča).

DOPISI.

U Sovljaku koncem augusta. Obećali smo Vam, g. uredniče u br. 33. „Naše Sloge“ da ćemo Vam kazati i otkriti stare občinske griehve občine Sovinjak, ali toga nebiismo bili učinili, da se opet nije javio dopisnik iz Buzeta, da neredimo iz Sovinjaka u glasovitom „Giovine Pensiero“ od 7. t. m. br. 91. Pošto nas dopisnik izvijelje, molimo Vas g. uredniče, da iz malo mjesta olivom redkom u dičnoj „Našoj Slozi“, da malo posvetimo tomu gospodinu. Rečeni dopisnik i crnitelj pošteni ljudi raztrubio je putem puljskoga listića, da je bio g. Žigante ovlašćen od obč. glavarstva, da učini nove brojeve na kućah u porovznoj občini Sovinjak, koje i učini, ali da ovi stoje nogama u zraku i da plešu „kalkan“. Taj posao da mu se je izručilo misleći, da od taljanske stranke ne bi do to nijedan bio sposoban, ali zato da se je „bekulala brava kompetenca“. Na crnu klevetu odgovaramo tomu junaku, da g. Žigante neradi za svoj trbah, lako su prije radila buzetska gospoda — već na korist občine, kao što rade i svi ostali občinski zastupnici. Da se učine spomenuti brojevi išla su dva naša poštenjaka prvi dan na Mineru, Beneče, Tigliću, Bračanu, Majere, Bernože, Tuk, Siročića i po cijelom mjestu Sovinjaku. Drugog dana obašli su Krtovbreg, Brda, sv. Martina, Drobježin, sv. Kirin, Valari, Senj, Zanjce, Polje, Brkane i Jermaniju. Za taj posao primili su 6 for. dakle i for. 50 nč. za živč, te za tolik put i djelo; čini nam se, da je vrlo nizka „brava kompetenca“. Kakva je bila ona „kompetenca“ gosp. Klarića, koji je uzeo samo k jednici u Sovinjak 6 for. i 6 for. 50 nč., a gosp. Bigatto do 9 for. i više dobar objed a spale . . . ako držiš mrdri dopisniče, da je Žigante i njegov drug primio previsoku plaću, eno ti glavarstvo u Buzetu pa zapitaj prijatelja, can ti može lahko pokazat namire. * Drazo nam je laži-dopisniče, da se gubiš takovimi malekostmi, jer to znamenuje, da neimaš ništa drugo, da navališ na naše poštenjake; ali pošto si ti iz Buzeta, čudim se, da nisi vidio god. 1881. kako se je tada tako dielio krumpir i fažol, i kako su uzele one dvie osobe za put u Ljubljano svotu od 70 for. 16 nč. Ti si vidio iz Buzeta na Sovinjsčini brnjeve, koji su tako mali i kažeš, da stoje nogama u zraku i da plešu, a mi držimo za gotovo, da ti hodiš po glavi i nogama po zraku i zato ti moždjan plešu. Kako da nisi pak vidio i opazio one silne nepodobščine, koje su se događajle u naših krajevih prije nego su preuzeli upravu naši ljudi, ali pošto tečeš, da je spomeneš, ero nas, da te poslušimo. Dne 31. decembra g. 1876. izručena bijaše od občinskoga glavarstva občinskog upravi naše porezovne občine u Sovinjak bez novčića duga, ako nije bilo štogod u poreznom uredu. Upraviteljem bio je prvi Anton Siročić pok. Jakova iz Sovinjaka, koji je upravljao sve do dne 28. februara g. 1887. sa godišnjom plaćom od 60 for. za pisarije, tako da je dobio za svoje službovanje 612 for., ali on si je znao proskribit na drugi način za službu tako, da je ukupno dignuo iz občinske blagajne 1012 for. 57½ nč., dakle 400 for. 57½ nč., za za službu vrha plaće. To nije dugoduše mnogo, ali g. dopisnik nije toga opazio, prem je taovita veća od 6 for. Godine 1882. bivši upravitelj Siročić dao je nešto popraviti občinsku kuću za stan učitelja, a to nije došlo na dražbu, već je sam trošio i tako je imala občina stroška 194 for., od kojih je on sam primio 28 for. i to za put u Trst, da kupi nekakvo daske, zašto je dao 10 for. Ovu nije slavni dopisnik opazio. Godine 1884. gradila se nova cesta od Mineru do Sovinjaka, za koju učini naerit pokrajinski mjeriik g. Krizmanić, koji učini i proradnu stroška za tu gradnju od 3000 for., za koju avtor bila je uzeta od više njih na dražbi. Prije nego li se cesta počela graditi, bivši upravitelj Anton

Siročić postavi gradnju opet na dražbu ali ne po onom nacrtu, neg se sgradiła skoro sva izvan onoga nacrtu i potrošilo se ne 3000 for. nego 3399 for. i 77 nč. Ta cesta je pokvarena za uvjek, tako da je isti mjernik učinio drugi proračun od 311 for. za popraviti istu samo u najpogiblijem mjestu, dakle 1300 for. 77 nč. više nego li bijaše probitno proračunano. Ali ni pol muke kad ta cesta nebi bila usav taj trošak za uvjek pokvarena. Gradnju ceste nadzirao je g. Anton Siročić, te je za svoj trud dobio 140 for. što je više od 6 for. Ni toga nije g. dopisnik opazio. Isti Anton Siročić dao je sagraditi jedan komad jata u vodi na Mineru i to bez dozvole političke oblasti. Proti toj gradnji učinili minari izpod Buzeta utok; išla je komisija i ova odredila, da se poruži novi jaz i komad staroga, te usljed toga nemelje občinski malin od 21. januara godine 1888., dočim je do tada primala občina sa najam od mlina 215 for. godišnjih. Da vidimo malo koliko je rečeni upravitelj občinu oškoduo do danas: 1. Novi komad jata stajao je občinu 173 for. i 2 nč. — 2. Komisija 64 for. — 3. Za poružit jaz 19 for. — 4. Trošak za utok proti osodi 23 for. — 5. Nacrt da se postavi malin u prvotno stanje 150 fr. — 6. Na novo komisija 50 for. — 7. Za drugi naerit mjernika 250 for. — 8. Treća komisija 31. marca t. g. 48 for. — 9. Za otkup livada, na kojih bijaše novi prosjek za vodu učinjen 450 for. — 10. Da se uzredi opet malin 600 for. — 11. Izgubljena godišnja najamaina (sit) za tri godine 645 for. Radi mlina oškodjena je dakle občina za 2672 for. i 2 nč., a gdje su drugi troškovi za istu stvar. Godine 1886. bijaše zaključeno pod istom upravom, da se gradi novo groblje na mjestu neprikladnom, na mjestu protikomaju se izjavije svi občinari. Na tom mjestu počelo se graditi groblje. Preko 200 radnika prekopao više od polovice za groblje odlučena zemljišta. Gospodin Bigatto uzeo je za dvie komisije iz Buzeta u Sovinjak 18 for. Ni ovo nije opazio načelni pisakar. Bivši občinski upravitelj nije uknjižio pogodbah, koje su kmeti učinili kad se je razdijelio občin-ko zemljište i tim je izgubila občina više od 300 for. Ali i ovo je izbjeglo tomu maškarti. Kad je napokon uvidio bivši upravitelj Siročić, da je u občini sve naopako, svakako djelo pokvarena. občina zadužena, ostavi svoje mjesto pak imenovaše upraviteljem g. Petra Mantovana pod kojim se upravljao po starom kopitu. Godine 1889. bijaše imenovano novo upravno vijeće i opet imenovan predsjednikom g. Mantovan. Ali sada dali mu pomoći u sposobnih članovih vijeća, koji sada složno rade i žrtvuju za, da poprave, što je prvi upravitelj pokvario. Evo njihovog rada: 1. Žigante je dao dogotoviti i postaviti u red kuća za stan učitelja i školeku sobu, zašto se je potrošilo preko 300 for., ali ne kao prije iz občinske kase, koju nije zato sada potrošila niti novčića, nego se to platilo od mjestnoga školekoga vijeća. On je dao na dražbu to djelo, a kasnije podpisao namire i išli se sami po nove u Buzet. — 2. Da se popravi nova cesta, koju je Siročić pokvario, na molbu sadanjeg občinskog upravnog vijeća dodje prošle godine pokrajinski mjernik, da učini proračun stroška za ovo popravlanje; kasnije učinilo se molbu na zemaljski odbor za pomoć od pokrajinske zaklade, te dobišmo 300 for. pod uvjet, da obćina providi za ostalih 611 for., koje je v. alo pronaći. — 3. Da se opet otvori malin na Mineru ovlašćeni bijaše Mantovan, Žigante i Ivan Siročić (Matija), da sve potrebitno učine. Oni se žrtvuju, oni rade i dangube, da posao kako treba izvedu. Dne 31. maja bijaše na licu mjesta komisija, u kojoj bijaše politički odaslanik, mjernik ces. kr. namjestniče i naši upravitelji. Komisija je odobrila rad uprave, a od strane občine protivio se jedini Anton Siročić, bivši upravitelj. Došla je dozvola na to od c. k. kapetanata, da občina može raditi što je pitala, da može mlin mjeti, ali proti onj dozvoli aložio je utok od strane občinaru Sovinjak opet jedini Anton Siročić, bivši upravitelj. Čini nam se, da mu bijaše odbit utok, ali on će se valjda utiči i do Beča, a najkasnije i do samoga neba. — 4. Da se učini novo groblje na prikladnom mjestu, moralo se učiniti utok na namjestništvo i na biskupski ordinarijat, od kojega je stigao g. župnik nalag, da ne smije više tamo zakapati mrtvace, gdje ih bijaše već zakopano 14. Pod istom upravom počelo se graditi na prikladnom mjestu novo groblje. Trošak je proračunan na 1975 for. i 56 nč.; groblje je do polovice dogra-

djeno, a zato nije občinska blagajna do sada potrošila ni novčića. — 5. Da se osjeguraju glavnice, sadašnji upravitelji čine svoju dužnost, ali što se izgubilo, izgubljeno jest. Sada neka sudi nepristran sviet, kada se je koristao i pošteno upravljao občinom Sovinjak. Odatle neka si stvori svatko sud, što vriede smradne rieči i pogrdje puljskoga listića i njegovoga dopisnika, koji su htjeli ocrnit čisto lice gg. Mantovana i Žiganta. Odatle je razvidno tko je kriv, da je občina siromasna, da se je občinskimi žuljevci upravljalo na občinsku škodu. Sve što smo mi naveli jest gola istina, pred kojom bi se morao zastiditi laži-dopisnik puljskog „oslića“. Ako drže gospodina bivši upravitelji i njihovi branitelji, da je ovdje ista neistinita rečeno, r-ka na slobodno tuže, a mi smo pripravili sve sa prisegom potvrditi, jer što navedemo, stoji napisano crno na bielom. Dopisnik taj znao bez dvojbe, da je sve ovo istina i to nepobitna istina; on je dapače osvjedočen, da piše samo neistinu, prostu laž, ali njemu je laž zakon, pak se toga drži. Drugi pako razlog zauzeta pisanju jest u tom, što nam se bližaju občinski izbori, pak bi onaj maškarta hotio svojim lažmi zavrat neuke i lahkovjerne. No poručamo ti ovim, da ti je sav trud uzaludan, jer mi tvojih ljudi nećemo. One osobe, za koje se zauzimlje puljski listić nisu za nas; njih bi trebalo poslat u Rim ili najmanje u Poreč, da tam usreće naše prijatelje. Ovoliko za sada, a bude li g. laži-dopisnik hotio čuti i „tuščih“, neka nam samo sporuči. Moščenic, dne 1. septembra 1890. — Kako znate, dne 30. prošloga mjeseca ovršio se je ovaj izbor jednoga zastupnika za pokrajinski sabor u Poreču. Izbornim komisarom bio je g. Konrad Rubbia. Ovaj je došao amo u 9 sati jutro, a izbor je započeo u 10 sati. Občinski ured našao je zatvoren, čemu se nije ni najmanje radovao, jer je morao biti otvoren u 9 sati. Došlo 9½ sata a ured još zatvoren. Nepreostavši gosp. komisar drugo, morao je sam ići tražiti našega agenta, da taj blaženi ured već jednom otvori. Dva-ao napokon g. komisar u izbornu sobicu ili ured, punu paučine tako, da ju je morao sam čistiti. Jest, mogao je, ali njemu se huče prkos. On misli, da je ovdje svemoguć, pa mirna Bosna! Nek prkosi i nedajlje po miloj volji, ali do kada će to trajati, to je drugo pitanje. Mi mu ovdje otvoreno kažemo, da sa dani njegove uprave već odbrojeni, te da se u istu neće više povratiti. Mi ćemo od sada raditi po onoj poznatoj: „Tko ne će da bude ljudjakom, taj mora mjeriti drugom onom mjerom, kojom on njemu mjeri.“ Mi već znamo, kako nas naš Zvančić cilja, nu svanuti će i njemu crni petak, jer napokon istina i pravica mora pobjediti. U 11 sati bi proglašen upioh izboru. Naš dični zastupnik dr. Andrija Stanoger dobio je 10 glasovah, a sliepo orudje talijanah g. Francoelo Velušić 3 glasovah. Protivnici su došli do ovoliko glasovah, jer bijaše liste umjetno i stranačarski sastavljene. Dva puta smo reklamirali proti nepravilnosti u listinah, ali sve bijaše uzalud. Njokoliko naših biratah, koji su lanjske godine glasovali, nebijahu sada u listi, a bilo je novih, koji nisu imali pravo glasa, kao n. pr. neki Andreo Lazarić, nastanjen u Moščenicah, koji ne posjeduje uprav ništa, nego se je ove godine prijavio za obrtnju, i kao takav bio je unesen u listu. Ali proti njegovom glasu protestirao je povjerjenik komisije gosp. Josip Rubinić na temelju svih pravica; jer se po zakonu lista mora sastaviti iz temeljne liste od zadnjih občinskih izborah, a dotičnik onda nije bio u listi, jer nije imao nikakvoga prava. Dakle na temelju zakona on nije smio biti u ovoj listi, u tim niti glasovati. Protest se je metnuo u zapisnik. Neznamo kako je ovaj birao došao u listu, nu znali smo i prije, da će glasovati kako god protivnici reku. Naš agent nije takodjer imao sam pravo glasa, jer je spudojednik kuću g. Frane Mladenčića. I zbilja lani je komparirao u listi: Ivan Deskovčić i Frane Mladenčić kbr. 63., a sada sam Ivan Deskovčić kbr. 63., i kao takav je glasovao. Mladenčić se je izpatilo valjda zato, jer on protivnici znali, da ovaj neće glasovati za čorjeka Talijana, koji nije sposoban skoro niti za občinskog

zastupnika, a kamo li za sabor, gdje se mora poznati zakone, propise i potrebe naroda, koga se ima dostojno zastupati. U saboru nepomaže ništa znati brodom upravljači.

Glasovao je i neki Anton Lazarić. Ovaj ne posjeduje ništa, ili veoma malo u obćini Mošćenice. On neima kuće, ali ipak je unesen u listu pod kbr. 38. Ova kuća je vlasništvo g. Felice Mohovića. Antona Lazarića vidismo malo prije nego je započeo izbor veoma slabo odjevenoga, uprav rastargnoga, ali na obći smjeh pokazao se je u izbornoj dvorani u novoj kožulji, koju je, kako se čuje, „kupio“ od P. Deškovića. Proti njegovomu glasu se je također protestiralo. Još je jedan glasovao za protivnika, koji po zakonu nebi smio biti u listi. Dekle za protivnika nebijahu nego 4 prava glasa.

Naši domaći izroditi učinili, kao nikad do sada ovaj put sve moguće, da dodju do pobjede. Budući da su znali, da sami neće ništa polučiti, jer neimadu nikakvog upliva, prolazahu, skoro svaki dan ovuda razna gospoda iz Labina i Pazina.

Ovi su nekoje naše birae k sebi zvali, k njima u kuću hodili i nagovorali ih, da ne glasuju za dr. A. Stangera, nego za talijana Velusicha. Koga nisu pako mogli dobiti za se, toga su zaklinjali, da se na dan izbora odaleci iz Mošćenica. I zbilja poređilo im se uloviti trojicu. Mi najviše zamjeramo gosp. Josipu Mohoviću, koji je uvijek s nama glasovao, a i ove godine nam je bio riečan. Na dan izbora odalecio se iz Mošćenica, pustivši se nagovoriti od jednoga zakletoga neprijatelja našega naroda i jezika. Bilo mu na čast! Jedan naš birae dobio je tri pisma iz Pazina, u kojih mu se priporučavalo, da glasuje za Talijana i da gleda još koji glas dobiti za istoga. Ovdje priobćujemo u odlomku jedno od tih pisama kako eliedi: „... Vi noto chu si avvicinato le prossime elezioni dietali. Votate tutti compatti colla maggioranza di Lovrana, e lasciate da parte i croati che non vanno in dieta, che fare dimostrazioni, e nulla di bene pel comune. Vi saluto, Dr. Adamo Mrach.“ Po ovom možete suditi, g. urednici, kako su protivnici iz raznih stranah Istre, sve svoje sile nepeli u Mošćenice, te nije čudo, da su došli do 8 glasovah (rekte 4, jer ostali su nezakoniti).

U sgitiranju za g. Velusicha odlikovao se je i jedna gospodja iz Mošćenica. Mi bi savjetovali toj „dama“, da se u buduće ne mješa u muške poslove, već da nastoji oko svojih. O toj osobi mogao bih Vam koješta pripoviedati, ali nije vriedno, da se taj ugledni list s njom bavij; a toga prepušćamo „Babi“ i „Ošiču“ da njoj slavospjeve pjevaju radi junačke agitacije.

Nečudimo se patriotičnosti g. Petra Deškovića, ovog mladog Sokrata, koji je pred par godina bio vateren Hrvat i kao takav svagdje je narodnu stvar za govarao, a sada je najveći odpadnik, što mu neka služi na čast. Mi smo stalni, da do njega ne drže ništa niti najzagriženiji naši protivnici, jer znadu, da kad mu se prilika pruži, da će i njih izdati za zdjelicu leće. Nego mi se čudimo patriotičnosti jednoga pomorskoga kapetana¹⁾, koji se je uvijek kao dobar Hrvat izkazivao. A sada na jedan put vidismo ga kao odlučnog agitatora u protivničkom taboru za Talijana Velusicha, te je i na dan izbora svečano za njega glasovao. Držimo, da je i ovo vriedno zabilježiti. Da bi bio gusp. kapetan prije promislio odakle njegov rod potiče, za stalno nebi bio glasovao za čovjeka neprijatelja naroda, od koga on potiče.

Ovim će izborom našim protivnikom proći valjda volja za uvijek postavljati svoga kandidata u ovih hrvatskih gradivih. Oni su ovim izborom dobili častku, koju neče zaboraviti dok budu živi, dočim je naš narod odlučno ustao, da protesta proti nepravdi, koja mu se pravi u Poreču od strane talijanske većine.

Naši protivnici su ovdje za stalno držali, da će pobjediti. Bengaličke vatre i mučari, sve to bijaše ovdje pripravno. „Ražanj“ su pripravili, a zec je još bio u sumi²⁾. Čitavo po podne nisu imali nikakvih glasa-ova uspjehu izbora, a ovo je bila veoma slaba nada o pobjedi. Dodje 7 sati po podne, a u Kastvu već opazimo kricavce, koje su palili naša dična braća Kastavci u znak sjajne pobjede. Onda nastalo nepopisivo veselje po Mošćenica, praćeno neprestanim uzvikli: živio dr. A. Stanger! Od protivnikah nije bilo ni rieči,

nego stajahu kao ukočeni rad poraza, koga doživise. Dični Piero i liepa družba, spravitice bengalske oguju za drugi put.

Pogled po svijetu.

Trst, 10. septembra 1890.

Austro-Ugarska: Silni povodnji, koji su prošloga čedna zadesili najbogatije pokrajine naše države, potisnuli su ponješto dnevna politička pitanja, te se i politički protivnici u obćoj nesreći susrećuju prijajnije i pristojnije nego li obično. Od povodnja pretrpila je najviše krasna kraljevina Češka sa svojim drevnim gradom Pragom. U ovom gradu naniela je voda neizmjerne štete a porušila je medju ostalim i preko petstogodišnji most Karla V. Ta silna nesreća utišala je bar privremeno političke strasti u Češkoj, kojoj izjavljuju svoju soćnt tom zgodom ne samo braća Slaveni, već dapače isti Niemci. U toj kraljevini proveli se prvih dana ovoga mjeseca naknadni izbori za zemaljski sabor. Izabrani bijahu tri mladočeha, što nam jamči, da mladočehska stranka dobiva sve to više upliva kod svoga naroda, dočim g. Staročesi silno gube.

O Katičevoj proslavi pišu još uvijek nepristojnim načinom talijanski časopisi Primorja i njihovi židovski drugovi u Beču i Pešti. Svečanost ta pokazala je naime, da si je hrvatski narod svjestan svoje važnosti medju prosvietnim narodi, da je u njemu živa želja i nada na njegovo ujedinjenje i da je spreman doprinieti i najveće žrtve, da postigne svoje ideale. To sve čuli su i vidjeli njegovi protivnici, toga se plaše i odatle oni njihovo grozničavo pisanje.

Kanao što je Katičeva svečanost pobunila naše narodne protivnike, tako ih je uznemirila skroma proslava četrdesetogodišnjice biskupovanja slavnoga hrvatskoga biskupovanja Strossmajera. Njemački i mađarski listovi pišu o toj svečanosti i o samom svečeru tako nepristojno, da se nepokvareno čovjeku mora zagaditi takovo pisanje. U ostalom proti slavnomu mužu pisali su i do sada njegovi i narodni protivnici svega i svašta, al božja providnost drži ga ipak zdrava i čila na čast crkvi i na slavu hrvatskomu narodu.

Srbija: Iz Biograda javljaju, da je imenovao ratni ministar posebnu komisiju, koja će izraditi novu osnovu za vojničku upravu, koja bi imala biti jednostavnija od sadašnje. Bečki listovi javljaju, da je razkralj Milten podigao tužbu proti metropolitu Mihajlu radi toga, što je ovaj izopćio njeku tužbu povodom razvoda braća izmedju srbskih kraljevskih supruge.

Bugarska: Ove nedelje vršili su se obći izbori za bugarsku narodnu skupšćinu. Kako se je predviđalo pobjedila je vladina stranka velikom većinom. Izabrano bijaše nijezinih pristasa 260 a opozicijonalnih 35, a da bijahu izbori slobodni, preokrenuli bi se bili ovi brojevi.

Rusija: Iz Carigrada javljaju, da će tamo doći u posjete koncem oktobra li početkom novembra ruski prestolonasljednik, komeu da će turski dvor prirediti sjajne svečanosti a nastaniti ga u jednoj sultanovoj palati.

Njemačka: Glavniji njemački listovi nisu zadovoljni sa posjetom svoga cesara u Rusiji, što bi imalo značiti, da cesar Vilim nije postigao svrhe svoga putovanja. Ako su glasovi, dolazeći iz Berlina istinili, imadu tamo opet ministarsku krizu bi te, imao sada odstupati ratni ministar.

Franina i Jurina

Fr. Znaš, da imaju sada va Portulah jednega mudraca više.
Jur. Ter su već do sada imeli 72.
Fr. Ja, pak su jednega pripložili.
Jur. Ča je to zamisla ta fina tikra?
Fr. Da se već nesme odzdravit našemu kmetu hrvatski kada te hrvatski pozdravi, nego talijanski.
Jur. Evo moja glava ako ni to kakov krojel.
Fr. Ter to zna i moj postol.
Jur. Brijan Hrvat!

Fr. Ča te j' ono lovil na dan balotaciona va Lovrane on tvoj Ženo?
Jur. Da mu plati valje 30 furin, ko sam mu bil dužan, zaš sam balotal našega čovjeka.
Fr. Pak?
Jur. Pital sam mu je, pak je ostal z dugem nosom.
Fr. Viš, tako ćemo se najprvo osloboditi šarenjaki.

Fr. Kajfi, da grize još i sada va trube od jada i čemera, ča ga j' pozobal na 30. pasanega agusta.
Jur. Neka pošalje po kuš k Pierinu va Mošćenice, neka ga skuba s lumbeom, rudom i pelinom, pak neka jednu golicu tega popije, ni vraniti, da mu neće i rigavac pasat.

Fr. Ča misliš, da nima dobar meštir oni krojel u Tinjanu?
Jur. Bravo, ter mu puno nosi; ča ča čaš, šuplika-za breke, to su velike bravure.
Fr. I ogovarati, klevetati, to je još nešto više.
Jur. Ča čaš, svaki valja da od svojega arta žive.
Fr. Ma ja mislim, da takov je za onake najbolji.
Jur. Vi, bi mogal a njim na špočijion pud. bi morda dobil medavicu.
Fr. Ter će mu ja puljaki oslić dat.

Različite viesti.

Četrdesetogodišnjica biskupovanja. Dne 8. t. mj. slavio je slavni hrvatski biskup Strossmajer skromno četrdesetogodišnjicu svoga biskupovanja. O toj svečanosti javljaju iz Djakova: Biskupova četrdesetogodišnjica jučer je sjajno obavljena u crkvi i u biskupovu dvoru. U deset sati bio je svečani ulaz biskupov pod triumfalnim lukom u velobni hram, uz mnogobrojno biskupijsko svećenstvo, uz pratnju gosti i bezbrojnoga naroda. Hram je bio duškom pun. Biskup je sam pontificirao i držao zanosni govor, koji je trajao uru. O podne je bio povratka, zatim primanje čestitaka kaptola i svećenstva, akademije, sveučilišta, „Matice“, grad' vlasti i gosti. Franjevac alikar Medović prikazao je biskupu krasnu sliku. U dva sata je bio objed do stotine gosti. Biskup je zanosno nazdravio papi i kralju, a član kaptola biskupu; zatim je opet nazdravio biskup načelnikom zagrebačkomu Amrašu, pa zastupnikom svećenstva, akademije i sveučilišta, bosanskim franjevcom itd.

Slijedio je niz zdravica svečarom prisutnih gosti. Oduševljenje nepopisivo. Djakovo je okićeno zastavami; stislija je naroda došla iz Djakovine i daljnjih strana biskupije. Brojajvne i pismene čestitke od više stotina neprestano stižu iz sve Hrvatske, Kranjske, Štajerske, Češke, Primorja, Rusije i Francuske, od nuncijsa Galimbertija, knezova Sapieha i Schwarzenberga itd. Biskup je posvema zdrav i veseo.

Vjenčali se. Iz Rieke javljaju nam, da se je tamo vjenčao dne 6. t. m. hrvatski rodoljub g. Antun Šegota sa bivšom učiteljicom u sv. Mateju, g.čnom Marijom Giotti. Čestitamo!

Iz Pazina javljaju nam, da je tamočnje obćinsko zastupstvo zaključilo u sjednici dne 28. pr. m. da se podnese predstarku

za c. kr. zemaljsko školsko vieće u Trstu, da bi se za sada premjestilo iz Pule u Pazin c. kr. pripravnicu za učiteljske, na kojoj bi se domaćih mladića pripravilo za učiteljsku pripravnicu u Kopru, te tako uostrojilo domaćih učitelja, kojih trebamo još mnogo za sve kotare Istre. Ta je predstarka opravdana osobito sada, kad Pula dobiva gimnaziju, dočim ju Pazin gubi, a tim gubi pazinska mladež priliku, da se posveti budi kojoj znanosti.

U pazinskom dekanatu nastale su slijedeće promjene u svećenstvu: G. Anto Ščulac, dosadašnji župe-upravitelj u Kerbunah, bijaše ustoličen za župnika u Novakih. G. Josip Gojtan, bivši župe-upravitelj u Novakih pošao je upravljati župom u Kašćergu. G. Josip Čuček, župe-upravitelj u Grdosmelnu, namješćen je kao župe-upravitelj u Zamasku, a na njegovo mjesto došao je kao župe-upravitelj g. Kropčak.

Iz Malog Lošinja pišu nam dne 3. septembra. Danas se je ovdje za prvi put pod velikom misom propoviedalo u župnoj crkvi talijanskim jezikom. Ovo je u velike ogorčalo dobromisljenike, koji žale, da se hoće učiniti od božjeg hrama mjesto političke borbe.

Ili se je močda ovaj puk, koji, otkad obstoji župa, bijaše sve do sada naučan slušati hrvatske pripoviedji pod sv. Misom, iznenada tako promienio, da se je moralo promieniti i jezik? Tek dvadeset dana da se je opasno razbolio najestni župnik, a njegov zamjenik u ovo kratko vrijeme tuveo je ovu novolariju, koja bi mogla imati neugodnih posljedica. Ili misli li privremeni upravitelj župe (ne onaj, koji je predikao, već onaj drugi, koji ga je na to potaknuo — inteligentni sat —) ovim postignuti milost šarajnjaka i talijanasa, i tako dočepati se župničke stolice? Po malo brajane!

Molim medjutim crkvene oblasti neka zaprieče, da se nebi više dogodile ovakve nepoduhšćine, koje razdražuju pobožne naše građane i vanjskake.

Iz Oprtija nam pišu, da javimo svim onim, koji imaju kakva posla sa dekanatskim uredom u onoj dekaniji, da je od sada dekanatski ured u Zavržju, ni pošto pako u Oprtiju, kako bijaše do sada.

Iz sv. Fuške na otoku Krku pišu nam 8. t. m. Malo je godina što se je ustrojila obćina Dubašnica, odćiepi se od velike obćine Krčke. Lani u korizmi bili su stopram drugi izbori u toj obćini. Svatko je gledao, da izabere čestite i poštena ljude; ali koliko ljudi, toliko čudi. Kođena braća, koja govore svi jedan jzik i svi se Hrvati krate, razdvojili se u dvie stranke, gornji i dolnji. Gornji su Poljićani i čio Dubašljani, dolnji Stretofučani i drugi čio Dubašljani. Predobili su, kako je poznato, „dolnji“, a kojimi se mi neslaženio nit eliziti možemo. A da se s njimi slugati ne možemo, imademo dosta jakih razloga. Između mnogih eto Vam jednoga: Ribari iz Krka zamolili dubašljansku obćinu, da bi im dopustila ribarenje po našem moru.

Ta molba došla je na razpravu u zdnoj obćinskoj sjednici. Gospodin načelnik, spomenuv o čemu se radi, reče: „Svatko, koji nije zadovoljan, da im se ribarenje dopusti, neka ustane. Na veliko čudo njegovo i njegovih svi zastupnici stajahu u tili čas kao stupovi na noguh. Nitko dakle ne bijaše zadovoljan. Ali naši poglavari ne smjedoše reći prijateljem Krčanom onako čisto: ne, već ih napuštio neka pišaju pomorsku vladu da dopust ribarenja, a tada da će im ga i obćina dati. Krčki ribari i učinise tako. Pomorska vlada odgovori, da se ribu plašiti nesmie, a svako drugo ribarenje bilo im prosto. Naša obćina tada prodado našu more do konca ovoga mjeseca krčkim ribarom za četrdeset forinta. Krčani, ne razumjevajući ili nemarajući za izjavu pomorske vlade, povlače do pol našega kanala privezane kito stabala, te tako plaše i sakupljaju ribu u tiesno. U podobćinah svete Fuške i Poljica sakupili se svi kćio glavari, te protestirali proti tomu pak otišla njih desetorica na obćinu, da i taj provedju. U večer vratili se kući kano mokre koloča. Pitali ih ljudi: Jeli što koristi njihovh provjed, a oni na to: „Više čkade nego koriat“. — „A zašto?“ — „Jer smo pustole uzalud derali“. Krčki ribari i sada mirno ribare i primaju liep novac na Rieci, a naši ljudi idu morskom obalom priliepkie i pužie brati, da zasmočie komad palente.

Iz Tinjana primismo slijedeće reči. Jedna dočekašmo dočekašem našeg dičnog župnika blažen mir, kad eto poznati dopisnik klubasar pojavljuje se na novno na čovravom kljusetu d j z d o v s k e k u l t u r e, te kuša, da u mladom „očicu“ ožigosa i očrni našeg neutrudnog gljavara.

¹⁾ Franjo Valčić, brat Josipa Valčića iz Lovrana. Op. Ured.
²⁾ Iz Kozijaka. Op. Ured.

Rekao sam jednom, da se neću osvr-
tati na takove lažljive i bogumrke članke,
ali nemogu od mojan, da stvar nerazjasnim
pa neka pravdni muzevi budu kojegod
stranke svoj sud izreku.

Ovo godine bili se pojavili nekoi slu-
đaji pasje bjesnoće u ovom kotaru, usljed
čega je c. k. kapetan izdao okružnicu, da
se imadu pod prietnjom struge kazne svi
psi vezani držati, što je naš glavari vršio
svoju dužnost dao proklati i sve opom-
niti, da točno vrše naredbu više oblasti.

Nekoi kmeti marec i nemarec za na-
povedi pustili su uzprkos svim naredbama
svoje pse razvezane. Radi tog neposluha
bili su svi prestupnici od c. kr. okružnikah
suda prijavljeni, i sudbeno kažnjeni.

Protivnici naši navikli poslušiti se i
nedopuštivim sredstvi, da mogu rovatiti
proti svemu, što je pametno i pošteno,
prihvatili i ovu zgodu, da uzmagom našeg
glavara pred pukom ocrtiti, proti njemu
puk razdržati i dignuti. Nahuckali namime
mekoje kmete, nek idu glavaru, te da za-
taževaju, da jim on utok proti c. kr. ka-
petanatu učini. Ali glavari nastojao svimi
silama, da kmete podući i osvjedoči o
smištanosti i pravog ludoriji takvog utoka.
No to bijase uzalud, nije jih moglo nago-
voriti, jer su bili od naših krajnja tako
upućeni. Pošto nije dakle naš glavari takvih
utoka pisati hotio, prenze razglavar gosp.
Dopiera ovaj pećao i učinio rekurs ili
molbu. Uputa jednom od c. kr. postajo-
vođe, zašto takove stvari čini, reče: „mi
ne šta ben perche i me ga pro-
mess o che ime farà de zoro Po-
desta.“

Dakle pomoćju utoka za pse misli
biti podešat.

Nakon duga izčekivanja na rješitbu
toga utoka od c. kr. namjestništva, primili
riješnje kakvo jim je naš glavari poricao.
Jednog nedoljnog dana čuli smo na placi
prokacijane rečene rješitbe, koja je bila
u formi „Oglašas“ pribita na navadnom
mjestu i ujedno na javnoj placi. Ali ovaj
„Oglaš“ udario u moždžane sastavitelju
molbe i drugovom njegove boje, prema bi-
jaš samo prevod talijanskog kapetanat-
skog dekreta, jer nije glasio onakako kao
bi bio on želto. Na koncu „Oglaš“ bijahu
jošte od strane glavarstva dodane rieči:
„Dakle se svih bratski opominje, da ne-
slušaaju ništarije, lažnjivce i klevetničke
nego svoje poglavarstvo, koje jih neće za
stalno zapeljati kako su to nekoi smut-
ljivci učinili.“

Najbrže na ove rieči zavrio jad u
noćnoj duši puljskog dopisnika klobačara,
koje su i fukcije spadale na zapeljivce,
podupišto na nedužno zavedeno pučan-
stvo. Ovo rieči razvezile su dopisnika i
da utiša nemirnu savjest, izrigao sijaset
klevetah proti našem obću obljubljenom
glavaru. Vidi se, da mu fali jedno kolo u
glavi ili se pobratilo sa nečistim kad tako
lištim načinom klevetce pustiog muža
jer valjda neridi da su ovo jakuke za nje-
govu ujednu. Bozramni klevetniče! pučan-
stvo bunis, al ono sve više puštuje i cieni
glavara i njegove zasluge. Sazivilješ rihu
oblast, da glavara ukori i kazni, a ova za
ukor daje mu ugodno priznanje. Lijo kr-
njelska, zaludan ti trud, glavari stoji ne-
pomirno te vrši savjestno svoje dužnosti,
i njegove zasluge su mu od svihah poštenih
i značajnih muževah priznate, a tvoje
klevete i ogovaranja mu služe na sve veći
čast i uvješaju stalnije povjerenje svih
izuzam tebe i tvojih propalica u njega.

Glavni zgoditelj sveobće gospodarsko-
šumarke izložbe u Beču. Glavni zgoditelj
od 50.000 for. učinila je njeka go-podična
Heim iz Weidingau kod Beča, koja je
dobila dotičnu srećku od njekoga mladoga
Turčina na dar. Drugi zgoditak od 5000
for. učinio je neki niži činovnik, a treći
zgoditak od 2000 for. —ao je jednoga
častnika. Sva tri glavna zgoditka bijahu
odmah u gotovu izplaćana.

Mači za sina. U Parizu je pred neko
vrieme jedno dobrotorno društvo odliko-
valo neku gospodju Šhil velikom zlatnom
medaljom. Evo zašto: Sinu te gospodje
bi prilikom neko nesreće razbijena lubanja.
Za liečenje te rane trebalo je dvie ope-
racije, pri kojih je valjalo, da se bolest-
nika u otvorenu ranu usije svježe meso
od živa čovjeka. Gospodja Šhil je oba
puta dala, da se potrebno meso za ranu
mješnog sina iz njenog tiela iziše. To
junačko poirtvovanje materinsko nagradilo
je spomenuto društvo — kako rekomo
zlatnom medaljom.

Neuku nauka.

Breza proti kućnoj gamadi.
Po konobah se često razkoti gamad u
velike, to razna sredstva proti istoj ostanu
beuspješna. Ako se od mladica od breza
napravi metala, pa se iste okomito postavie
po raznih kutevih konobe, gamad će se
na isto nakupiti. Svakog drugog ili trećeg
dana istresu se metle na vrh vedrice pune
vrela vode. Ova se radnja opetuje često pa
se u petnaest dana može uništiti sva gamad.
G. P.

Listnica uredništva.

Gospoda dopisnike iz Rieka, Lovrana, Baške
itd., molimo, da se ustrepe do budućeg broja.

Lutrijski brojevi

Dne 7. septembra.	
Trst	31 28 34 68 2
Budapest	54 17 44 83 21
Linc	69 69 39 3 17
Dne 10. septembra.	
Prag	41 2 78 89 70
Lavor	43 17 79 41 4
Hermannstadt	55 83 63 91 11

Očitovanje. *)

Za volju dobre stvari ljudno Van
molim g. uredniče, da izvolite tiskati ovo
očitovanje:

Da nebi čitatelji dične „Naše Sloge“
krivo shvatili u dopisu „Obćinski iz-
bori u Pomjane“ one rieči o tubožnjij
tužbi župljana od strane podpisanoga du-
žan sam dati sljedeće razjašnjenje:

Nije istina, da sam ja tužio tubožnje
pjevače svoje župljane. Istina je, da su
nekoi mutikaše, podbadani od gospode
i njihovih podređenih, htjeli nekakvu
novu misu pjevati, a to bez orguljaša, a
da i neznađu čitati ni pisati. Gotovo je
da kad bi im se bilo dopustilo, bili bi
napravili sablazan u crkvi, pa bi još više
rogorobili nego li su kasnije. Istina je, da
su smutljivci tu zabranu u svoje nečiste
svrhe hitro porabili. Tekli od kuće do
kuće, kričali po noći, da je bilo Bogu
plakati i tako zaveli Krkavčane na zlu
stazu. Nu mnogi jurve sada uvidjaju kako
grdo su bili prevareni, a dao Bog, da se
svi opamete te u buduću čuvaju varalica,
koji bi ih radije danas nego li sutra vidili
sa projačkom palicom. Toliko radi istine
i dobre stvari svih Pomjanca koji nek
nemalaksaju duhom, pa mogu biti stalni,
da će i pred naša vrata sunce pravice i
istine.

Karkavce, 5. septembra 1890.
Jakov Ladavac v. r.,
župnik-dekan.

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara
Uredništvo.

Poziv!

Podpisani časti se pozvati p. n. gg.
članove „Hrvatske Čitaonice“ na godišnju
glavnu skupštinu, koja će se obdržavati
u nedjelju dne 28. t. mj. ob 5. uri postije
podne u družitv njih prostorijah.

Vrbnik, dne 8. septembra 1890.
Za odbor „Hrvatske Čitaonice“
Predsjednik:
Josip Brusić.

Unio catholica

zavod za uzajamno osjeguranje škoda, u Beču (L. Bäckerstrasse 14)
dozvoljen ministarskom naredbom od dne 28. febrara 1889.

Z vod osjegurava:
Pokretan i nepokretan posjed proti škodam od požara, striele i eksplozije. Za takovo osje-
guranje jamte uzajamno pri uzajamno osjeguravajućim društvu, koji su članovi dielbitnog
društva uzajamnih osjeguravajućih društva. Ujedil saveza za uzajamno osjeguravajućim
zavodi može „UNIO“ poduzeti osjegurava u najvećoj vriednosti, te daje na temelju toga
saveza osjeguranim najveće jamstvo i sigurnost. Svakogodišnji višak razdieljuje se među
osjegurane.

Ovaj zavod uveo je takodjer novu, do sada nepoznatu struku osjeguranja t. j.:
Osjeguranje crkvenih zvevava proti razkijtu ili razpakatju. U ova struku spadaju one
škode, kojih nisu posljedice požari, već koji nastaju usljed bilo kojih drugih razloga. K
sudjelovanju kod te nove osjegurateljne struke pozvani su ponajprije gg. crkveni predstojnici.
Postreduje „UNIO“ takodjer kod svih uzajamnih osjeguravajućih društva:

osjeguranje na život i proti nezgodam.
U posebi osjegurajuć nek se izvodi obćinstvo obratiti na glavno zastupstvo u Trstu
ili na pojedina njegove zastupnike, koji će biti imenovani u gradovih i obćinah.
Zastupanje u pokretaj izrača se postuima i pozvanim osobam, koje nek se sastmeo
ili pismeno obrate na popisano glavno zastupstvo.

TRST, mjeseca julija 1890.

Glavno zastupstvo zavoda „UNIO CATHOLICA“ u Trstu
za Primorje (Istra, Trst i Gorica) i Dalmaciju.
M. MANDIĆ.

BRNSKE

rukavne estanke za jesen i zimu
razlija proti gotovom ili posećenem za cieni
osobito nizke, i to samo dobre
kakvoće:

3.10 mt. sukno za odjele	for. 450
3.10 bolje	500
3.10 fino	1050
3.10 vrlo fino	1650
3.10 kapute	500
2.10 fino f. 12-16	—
2.10 leden	f. 3.40 do . 4.20
2.10 fini f. 5.40 do . 6.—	—

TVORNIČKO SMLADIŠE SUKNA
E. FLOSSER u BRNO
DOMINIKANERPLATZ 5.
Uscerj besplatno i franco. Ako naučalja
naručeno prima se natrag. 2-20

KONRAD EXNER

Mejnarovni promet
prve Primorske draže za prevažanje mēblev
via Squero Nuovo št. 7. skladišta via Ferreria
št. 9 (Telefon št. 265) u Trstu.

Podružnice u Pulji, Gerici, na Raki in v Opatici
Zavod za shranjevanje mēblev in efektova.
Prevažanje mēblev vprejemlje se na vse strani
— Raspošiljajo in vprejemljejo se v varstvo
kovčeg, zaboji, kosi itd.

Trgovinska agentura državnih železnice. —
Spedijski bureau c. kr. južne železnice
v OPATICI.

Redna dovažanja in odvažanja iz in od parnikov:
— Nakladanja in raspošiljanja na vse strani.
— Zastopništvo v vseh mestih doma in v inozemstvu.
Služba za poštno in hitro pošiljanje in pošiljativro
8-9

Glavna agentura paroplovnih druž za
Istro in Dalmaciju.

NB. Prazni vozovi za prevažanje mēblev odpo-
šiljajo se točno na vse postaje. Informacije
točne in gratis. Vprašanja je stavljati di-
rektno na centralo v Trstu. 8-8

BRNSKA SUKNA ZA ODJELA

Najbolja najmodornij
Sukna za zimke i proljetno kaputo
odrečih od bilo mater, sa odlični in najkvalitetni suknje, i
sukna za zimke i proljetno kaputo
odrečih od bilo mater, sa odlični in najkvalitetni suknje, i
sukna za zimke i proljetno kaputo
odrečih od bilo mater, sa odlični in najkvalitetni suknje, i

Vincenz Novak, Brunn
K. K. Patentirte 1890.
Izvolite posli
podijete franko poštom. — Ali se naroc naplatiti, prima se natrag.
Uscerj besplatno i franco.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.
Novci za vplacila.

V vred. papirih na 1-dnevni odkaz 2 1/2%	V započelah za 30-dnevni odkaz 2 1/2%
3-6 mjeseci 2 1/2%	3-6 mjeseci 2 1/2%
6-12 mjeseci 2 1/2%	6-12 mjeseci 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glavnim na napoleone, ka-
zari se nabavajo v okrogu pripozna se nove
borestan tarifa na temelju odpovedi od 17.
septembra, 21. novembra i 13. decembra.

Okrožni oddel.
V vred. papirih 2%, na vako svota.
V napoleonih brez obrasti

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Peško, Brno, Lvov, Trojanc, Reko,
kakov za Zagreb, Adu, Bozen, Gradec, Hermantstadt,
Innoost (Clovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja
vrednostij, diriz, kakor tudi vnovljenje kuponov
24-17 pri odbitku 1% na prvotnoj.

Predjmi.
Na jamčevne listice pogoji po dogovoru. Z
odpjetjem kredita v Londonu ali Parizu, Ber-
linu ali v drugih mestih — provizija po po-
godbi.
Na vrednostih obrsti po pogodbi.

Uložki v pohrano.
Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat
ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po
pogodbi.
Trst, 17. februarja 1890. 17-24

Gotov zasluzak

Vsak priden mož more si na jako dostojen
način na dan priuštiti 5 do 10 goldinarjev, ako
prevažne likvativno zastupstvo za nek povsodi
vdomečan artikel.

Agencije nastavlajo se po vseh mestih mo-
narhije in ako so rabljivi, dobe tudi stalno
plače.

Ponudbe je pošiljati: 10-10-7
J. Löwy, Budapest, Hatvnergasse.

Gricea bel kazalj, hrepstavica, promaklost, narž,
zadavica, vora, zapala usklj itd.
mogu se u kratko vrieme izločiti rabljenjem
KADARENH

Prendinjevih sladkišah

(PASTIGLJE PRENDINI)

Što jih gotovi Prendini, inčar i ljekar u Trstu
Veoma pomazu učiteljem, propovjednikom
itd. Prendinjevih kadkišah, naradno jutranje
hrepstavice i grenkih zapalah nestajo kao za čudo
nizmanjem ovih sladkišah.

Opaska. Valja se paziti od varalica, koji
je ponudjaju. Zato trećerjek zabjovati Pre-
ndinjeve sladkiše (Pastiglje Prendini) se gledati,
da bude na omotu kutijice (škatle) moj podpis.
Svaki komad tih sladkišah ima stitjenat na jednoj
strani „Pastiglje“, na drugoj „Prendini“

Ciena 30 uč. kutijici zajedno sa naputkom.
Prodaju se u Prendinjevij ljekarni u Trstu
(Farmacia Prendini in Trieste) i u glavrijih
ljekarnah svijeta. 24-43

Marijajelske želačno kapljice

zvrstas zdravilo pri vseh boleznih na želodca.

Neprecenljivo dobrote je po-
sebno vpliv njihov pri neto-
čnosti, slabosti želodca, ako z
grla smrdi, napanjanju, kislim
pehanju, koliki, želodčanem
katarru, gorčice (zravci) pri
pretilnosti, produkciji sline, ru-
meniti, bavljanju in gužvanju
glavobola, (ako je bol želodca)
krv v želodcu, zabavajiti, pre-
obilnosti jodi in pijaci v želodcu.

Čena steklenici je z nakazom vred samo 40 nov.
velika steklenica samo 70 nov. Glavni zalog ima
lekarnifar Karl Brandy, Kressler, (Moravija)

Svarilo! Pristine Marijajelske želačno
kapljice ponarejujo in posnemajo se tuogo-
vratno. V znameje pristisnosti mora biti zam-
etana vaska steklenice v rdeči omot, providen z
gornju varnostna znamko ter mora biti na vaskem
priloženom podniku za vporabo razun toga vskem
opjeno, da je bil isti listak v tiskarni g. Gaseka
i Kresslerah (Kressler). 3-43

Marijajelske pilule proti začepjenju.

Ovo više godina sa najboljim uspjehom ra-
bjenne pilule proti začepjenju tiela patvore se
mnogo. Neka se tati dakle na gorju zaštitnu
marču i na podpis liečarika G. Brandy, v
Krem-dru. Ciena kutijici od kr. Zahojci sa 6 ku-
tija i for. Ako se naroc unapred pošalje stoji
jedan zaboj for. 1.20, dva zaboja for. 2.20.

Marijajelske želodne kapljice nisu tajno
sredstvo. Doli, iz katerih obitaji, izmjenjeni na
raškej steklenici priloženom podniku za vporabo

Prave marijajelske želodacke kapljice i ma-
rijajelske pilule proti začepjenju dobivaju se
pravo u:

V Trstu u Lekarnah: dr. Vittorio Serra-
vallo ali Redentore (glavno skladište); pl. Leitner
All' Ercole trifontano; dr. Leitnerburg Eduard, alla
Salute; A. Franzmayr si des Mori; v Pradi
Pietro, alla fontana imp-riale; Benedetto Saraval
All' amazone Trifontano; Antonio Sufina, Batt. al
Camello; Benedette Vlah-Mirusi, dvoraka lie-
karna; Diazioletto, all' orso nero. — U Se-
žani i lekarni: Filipa Ritschela, kao što i u
svih ostalih lekarnah.

Tiskana Delenc.